

En styrket integrationspolitik

November 2012

Regeringen

En styrket integrationspolitik

Regeringen ønsker en integrationspolitik, der afspejler, at Danmark er et samfund, hvor indvandring skal bidrage positivt, hvor alle mødes med respekt og forventning, hvor der stilles krav til dem, som ønsker at komme til Danmark, og hvor nyankomne mødes med klare rettigheder og pligter, som følger med det at blive en del af det danske samfund.

Vi ønsker en integrationsindsats med klare mål, der adresserer de reelle udfordringer og baserer sig på viden om, hvad der virker.

Der bor 580.461 borgere med udenlandsk baggrund i Danmark – 580.461 borgere fra stort set hele verden og med vidt forskellige livshistorier.

Der er forskere og specialister hentet hertil af danske virksomheder, familiesammenførte ægtefæller, gæstearbejdere, der kom i 1960'erne, unge, der er født og opvokset i Danmark, flygtninge, der har fået asyl på grund af forfølgelse og konflikter, og mange andre. De er alle med til at tegne billedet af dagens Danmark i alle dets facetter: I daginstitutionerne og skolerne, på uddannelsesstederne og arbejdspladserne, i fritidslivet og samfundslivet i øvrigt.

Men vi har også reelle integrationsudfordringer i Danmark. Børn og unge, der udsættes for

social kontrol, fratages deres mulighed for at forme deres egen tilværelse og presses ind i religiøse vielser. Udsatte boligområder med sociale problemer og utilpassede unge. Unge og ældre, der lever uden kontakt med og følelse af at være en del af det danske fællesskab. Og alt for mange, der ikke får en uddannelse, står uden for arbejdsmarkedet og har ikke lært tilstrækkelig dansk. Integrationsproblemer, der ikke er blevet løst og som kan vokse sig større, hvis ikke vi gør noget.

Integrationspolitikken har de seneste mange år – under skiftende regeringer – haft fokus på integrationen af nytilkomne udlændinge. Men udfordringerne rækker langt videre. For mange nydanskere har trods mange år i Danmark ikke opnået en velfungerende tilværelse her.

Vi skal have en integrationspolitik, der favner både de nyankomne og dem, der har været her i længere tid. Der er brug for en indsats, der sætter øget fokus på integration i alle aspekter af samfundslivet; fra daginstitutionerne over skolerne til ungdomsudannelserne, arbejdsmarkedet og i fritids- og foreningslivet. Der er brug for, at stat, kommuner, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet løfter opgaven i fællesskab.

Arbejdet med integration er forankret lokalt i kommunerne. Det gælder både indsatsen for nyankomne og for nydanskere, der har været i Danmark i mange år. Kommunerne har derfor en stor opgave med og ansvar for at få integrationen til at lykkes. Det vil vi fra regeringens side støtte op om med nye initiativer.

Opgaven med at få flere udlændinge i beskæftigelse, at sikre velfungerende boligområder, at sikre, at de nydanske børn klarer sig godt i

folkeskolen, skal først og fremmest løses som en integreret del af kommunernes ordinære indsats på disse områder. Opgaven med at styrke folkeskolen skal gavne alle elever, også de nydanske. Alle borgere, uanset baggrund, skal hvis de har brug for det, mødes med en aktiv beskæftigelsesindsats, som styrker deres tilknytning til arbejdsmarkedet. Kun ved at se integrationsudfordringerne som en integreret del af de opgaver, vi som samfund skal løfte, kan vi skabe varige og holdbare løsninger på dem.

På nogle områder er der dog brug for en ekstra målrettet indsats for at få integrationen til at lykkes. Det gælder fx i forhold til de indvandrere og efterkommere, der er længst fra arbejde og uddannelse og i forhold til udsatte nyankomne flygtninge, der kommer uden forudsætninger og mærkede af de begivenheder i hjemlandene, som de er flygtet fra.

Regeringen har syv overordnede mål for sin integrationspolitik. Vi vil:

- Styre integrationsindsatsen bedre og have mere integration for pengene
- Styrke modtagelsen af nyankomne udlændinge
- Sikre, at flere nydanskere kommer i beskæftigelse
- Løfte nydanske børns resultater i skole og uddannelse
- Styrke medborgerskab, lige muligheder og ligestilling mellem kønnene og bekæmpe social kontrol og parallelle retsopfattelser
- Vende udviklingen i de udsatte boligområder
- Forebygge at nydanske børn og unge bliver marginaliserede og i nogle tilfælde havner i kriminalitet.

Bedre styring og mere integration for pengene

Regeringen vil følge tæt op på integrationsindsatsen. Regeringen ønsker en bedre styring af integrationsindsatsen og en mere effektiv ressourceanvendelse. Dette opnås bl.a. ved at opstille klare mål for integrationsindsatsen og ved at øge fokus på kvaliteten af tilbuddene og effekten af anvendte metoder og redskaber. Også styringen af puljeprojekter, som udgør et væsentligt sup-

plement til den lovbundne integrationsindsats, skal styrkes.

For at følge den integrationsmæssige udvikling på centrale områder fremlægger regeringen et nationalt integrationsbarometer, der tager pulsen på integrationen og følger udviklingen år for år. Den øgede synlighed giver mulighed for at gribe ind i

Det nationale integrationsbarometers ni målsætninger

1 Arbejde	Flere indvandrere og efterkommere skal i arbejde inden 2020.
2 Uddannelse	Flere indvandrere og efterkommere skal gennemføre en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse.
3 Danskundskaber	Flere indvandrere skal lære dansk.
4 Medborgerskab	Flere indvandrere og efterkommere skal føle sig inkluderet i det danske samfund og deltage i samfundslivet.
5 Ligebehandling	Færre indvandrere og efterkommere skal forskelsbehandles.
6 Selvbestemmelse	Færre unge indvandrere og efterkommere skal opleve begrænsninger i deres selvbestemmelse (fx i valget af kæreste, ægtefælle, venner og uddannelse).
7 Forsørgelse	Færre indvandrere og efterkommere på varig offentlig forsørgelse.
8 Udsatte boligområder	Færre udsatte boligområder.
9 Kriminalitet	Færre indvandrere og efterkommere skal begå kriminalitet.

tide, hvis udviklingen ikke er som ønsket. Samtidig lancerer vi lokale integrationsbarometre, der følger udviklingen i den enkelte kommune, der hermed får et redskab til løbende at få overblik over sin egen og andre kommuners udvikling.

Det nationale integrationsbarometer skal omfatte nedenstående ni målsætninger, der afspejler de centrale udfordringer, det danske samfund står overfor i forhold til at opnå en vellykket integration. Regeringen vil desuden med sammenlignelige målinger mellem kommunerne sætte fokus på kvaliteten og effekten i integrationsindsatsen. Herved tydeliggøres det, hvilke kommuner, der har behov for at styrke indsatsen, og der skabes et grundlag for at støtte op om den kommunale indsats. Det skal ske ved både at formidle eksisterende viden og tilvejebringe ny viden om, hvilke metoder og redskaber, der virker.

Som led heri nedsætter regeringen en uafhængig Task Force, der skal indsamle og udbrede viden om gode integrationsmetoder og erfaringer. Regeringen vil desuden etablere et fast samarbejde med KL samt gennem netværk i kommunerne arbejde med modeller for mål- og resultatstyring af kommunernes integrationsindsats.

Samtidig vil regeringen styrke styringen af de pulje- og projektmidler, der findes på integrationsområdet, herunder ved øget fokus på koordineringen af tværgående indsatser samt udvikling af en ny puljestrategi, der bl.a. skal sikre en mere fokuseret evaluering af projekterne på opnåede effekter.

Styrket modtagelse af nyankomne udlændinge

En god modtagelse og integrationsindsats for nye borgere har afgørende betydning for en god start og dermed en vellykket integration i det danske samfund. At flytte til et nyt land og finde sig til rette er en stor og krævende omstilling for de fleste. Det er derfor vigtigt, at vi tilbyder nye borgere en introduktion til vores samfund, som kan lette mulighederne for at blive en del af fællesskabet. Nye borgere skal føle sig velkomne og hurtigt have mulighed for at tage aktivt del i vores fællesskab, ligesom de skal præsenteres for de forventninger, vi som samfund har til borgere i Danmark. De indsats, som iværksættes i forhold til beskæftigelse, social støtte, sundhedstilbud eller skole og uddannelse skal spille sammen og understøtte hinanden bedre. En sammenhængende indsats vil bidrage til at nyankomne hurtigst muligt bliver aktive medborgere og en del af fællesskabet.

Der skal tages bedre højde for behovene hos den enkelte nyankomne samtidig med, at der sikres sammenhæng og koordination af indsatsen, således at den enkelte flygtningefamilie ikke skal forholde sig til en lang række forskellige myndigheder og myndighedspersoner, men gnidningsfrit kan komme i gang med et liv i Danmark.

Regeringen vil prioritere, at nyankomne udlændinge modtager en målrettet, effektiv og koordineret indsats, der motiverer den enkeltes tilskyndelse til hurtigst muligt at komme i beskæftigelse eller uddannelse, lære dansk og blive i stand til at deltage i det almindelige samfundsliv. Regeringen

vil stille klare krav til alle nyankomne om efter bedste evne at gøre en aktiv indsats for egen integration med henblik på at bidrage til samfundet og forsørge sig selv.

I den forbindelse vil regeringen se på, hvordan integrationsprogrammet for nyankomne udlændinge, herunder danskuddannelses tilbuddet, i højere grad kan målrettes og gøres mere effektivt.

Konsekvenserne af manglende deltagelse i danskuddannelse og beskæftigelsesrettet aktivering står samtidig helt fast. Deltager man ikke aktivt, bortfalder kontanthjælpen.

Endelig vil regeringen øge kommunernes muligheder for og pligter til at sikre en mere sammenhængende og bredspektret modtageindsats, hvor der tages højde for den samlede families situation, og hvor de nyankomnes behov og ikke organiseringen i den enkelte kommune er styrende for den indsats, der gøres. Det vil ikke mindst være til gavn for de mest sårbare grupper.

Flere nydanskere skal i beskæftigelse

De danske arbejdspladser udgør rammen om et af de væsentligste sociale fællesskaber i det danske samfund. At blive del af en dansk arbejdsplads er derfor en af hovedvejene til at blive godt integreret i samfundet. Når de nydanskere, som i dag er på offentlig forsørgelse, eller som er hjemmegående og forsørges af deres ægtefælle, kommer i arbejde, betyder det derfor et markant løft af integrationen til gavn for den enkelte og dennes familie.

Alt for mange nydanske kvinder og mænd står i dag uden for arbejdsmarkedet. Under halvdelen af alle indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er i dag i beskæftigelse, mange er på passiv forsørgelse og gruppen er overrepræsenteret blandt førtidspensionerede. Desuden står en større gruppe, især nydanske kvinder, helt udenfor arbejdsstyrken og er dermed i risiko for isolation fra samfundet. Det er dyrt for samfundet og et kæmpe problem for integrationen.

Regeringen har som mål at få 10.000 flere nydanskere i arbejde frem imod 2020. Målsætningen er ambitiøs og kræver en bred indsats. Målet skal bl.a. nås via reformer på tværs af ressortområder, herunder reformer på uddannelses- og beskæftigelsesområdet. En central udfordring for indvandrere og efterkommere er frafald og manglende uddannelse, ligesom alt for mange hænger fast i kontanthjælpssystemet.

I lyset af, at næsten hver tredje ikke-arbejdsmarkedsparat kontanthjælpsmodtager over 30 år har en ikke-vestlig baggrund, vil en

kommende reform af kontanthjælpsområdet i høj grad kunne styrke indsatsen for nydanskere med begrænset tilknytning til arbejdsstyrken.

Regeringen vil som led i det kommende udspil til en kontanthjælpsreform bl.a. have fokus på uddannelse for unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år. Det vil være særligt relevant for nydanske unge mænd, som i langt mindre grad end unge med dansk baggrund i dag gennemfører en ungdomsuddannelse.

Reformen af førtidspensions- og fleksjobordningen vil også bidrage til, at flere nydanskere hjælpes videre i livet – kommer i beskæftigelse eller i gang med en uddannelse. Reformen indebærer, at unge under 40 år som udgangspunkt ikke skal have tilkendt førtidspension, men i stedet skal have en tidlig og tværfaglig sammenhængende indsats gennem ressourceforløb, som tager udgangspunkt i den enkeltes behov. For at bremse tilgangen til førtidspension skal alle personer over 40 år fremadrettet have et ressourceforløb, før de kan tilkendes førtidspension. Da ca. 20 pct. af alle nytilkendelser af førtidspension gives til personer med ikke-vestlig herkomst, vil reformen af førtidspensionsområdet og igangsættelse af ressourceforløb for de mest udsatte personer på langvarig passiv forsørgelse bidrage til at styrke nydanskernes tilknytning til arbejdsmarkedet.

Nydanske børn og unges skoleresultater skal løftes

Gode daginstitutioner og en fagligt stærk og inkluderende skole medvirker til, at nydanske børn får gode danskundskaber og klarer sig i skole og uddannelse. En god skolegang og uddannelse er helt afgørende for, at de unge senere kan få fodfæste på arbejdsmarkedet og deltage i samfundslivet i øvrigt.

Op mod halvdelen af de nydanske børn med ikke-vestlig baggrund begynder i dag i skole uden at kunne tilstrækkeligt dansk, de nydanske elever klarer sig dårligere end gennemsnittet i folkeskolen og falder alt for ofte fra ungdomsuddannelserne.

Regeringen vil løfte de nydanske børn og unges skoleresultater ved at insistere på, at folkeskolen skal rumme alle - også de nydanske elever. I regeringens reformarbejde med at styrke fagligheden i folkeskolen, er der fokus på at skabe bedre rammer for udviklingen af en folkeskole, der skal give alle elever, herunder de tosprogede, et fagligt løft. Skolen skal blive bedre til at stille krav også til de nydanske elever og deres forældre. Samtidig skal der sikres den rette balance mellem de almene tilbud og de specifikke tiltag, som tager højde for særlige behov hos nogle nydanske elever.

Regeringen vil styrke nydanske børns muligheder i skolen ved at understøtte den kommunale indsats med sprogstimulering i dagtilbuddene og løbende følge kommunernes implementering af sprogvurdering og sprogstimulering. Regeringen vil samtidig støtte op om kommunernes arbejde med de

tosprogede elever ved at sikre hjælp og rådgivning til kommuner, skoler og institutioner om, hvordan der kan skabes en helhedsorienteret tilgang til børnene, så der er sammenhæng mellem dagtilbud, skole og fritidstilbud, og udbrede gode erfaringer med, hvordan skolernes samarbejde med nydanske forældre kan forbedres.

Regeringen vil endvidere styrke pædagogers og læreres kompetencer i forhold til arbejdet med nydanske børn og deres forældre. En styrkelse er allerede sket med den vedtagne reform af læreruddannelsen, der bl.a. gør undervisning af tosprogede til en obligatorisk del af et nyt og større pædagogisk fagområde i læreruddannelsen. Når regeringen i løbet af efteråret skal følge op på evalueringen af pædagoguddannelsen, vil det være naturligt også heri at inddrage pædagogernes kompetencer i forhold til nydanske børn.

Regeringen vil endelig arbejde målrettet for, at få flere nydanske unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse, hvilket sker som led i arbejdet med at indfri målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse. I den forbindelse vil regeringen bl.a. se på løsninger på det store frafald på erhvervsuddannelserne.

Det er regeringens mål, at så mange som muligt af de unge nydanskere skal gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse. Regeringen vil derfor bl.a. se på behovet for at justere de eksisterende værktøjer, som kan fastholde de nydanske unge, som har

evnerne til at tage en erhvervsuddannelse, i det almindelige system. Udbuddet af ungdomsuddannelser skal være relevant og

inkluderende i forhold til de unge, således at alle unge udfordres på det højst mulige niveau i forhold til deres potentiale.

Nydanskeres medborgerskab skal styrkes, ligestilling mellem kønnene skal fremmes og social kontrol og parallelle retsopfattelser skal bekæmpes

Et aktivt og ligeværdigt medborgerskab er en forudsætning for at få ordentligt fodfæste i det danske samfund. Det er vigtigt for tilhørsforholdet til fællesskabet, at alle borgere stemmer ved valg og på anden vis deltager i demokratiet. Det giver også stærke bånd til fællesskabet at deltage aktivt i foreningslivet og civilsamfundet generelt. Samtidig er det vigtigt, at diskrimination og fordomme ikke står i vejen for integrationen, og at social kontrol og parallelle retsopfattelser ikke afskærer unge mennesker fra at leve det liv, de selv ønsker.

Undersøgelser viser, at valgdeltagelsen blandt nydanskere er markant lavere end blandt personer med dansk oprindelse, ligesom nydanskere i væsentlig mindre grad er aktive i foreningslivet. Mange nydanskere oplever desuden diskrimination, og få bruger klagemulighederne på området. Traditionelle opfattelser af, hvilke roller kvinder og mænd bør have indbyrdes, i familien og i samfundet, kan også stå i vejen for integrationen. En del nydanske unge, særligt unge piger, udsættes for en stærk social kontrol, der kan munde ud i æresrelaterede konflikter, og undersøgelser viser, at der blandt nogle religiøse grupper findes en anden retsopfattelse og andre normer og traditioner end dem, der knytter sig til den sædvanlige retspraksis i Danmark. Det gælder fx i forbindelse med indgåelse og ophævelse af ægteskab.

Regeringen vil arbejde for, at alle borgere i landet bliver aktive medborgere. Dette skal bl.a. ske ved at styrke nydanskernes deltagelse i demokratiske processer og i foreningslivet, ved at sætte fokus på øget inddragelse af civilsamfundet og ved at bekæmpe diskrimination og intolerance blandt såvel nydanskere som den øvrige befolkning.

Regeringen sætter desuden ind med en række markante initiativer, der er samlet i regeringens nye nationale strategi mod æresrelaterede konflikter for at bekæmpe den undertrykkende sociale kontrol og udfordre den opfattelse af ære, som udfoldes i visse nydanske miljøer, og som virker begrænsende for især nydanske kvinders – men også mænds – muligheder for at blive integreret.

Desuden sættes ind med en samlet strategi, der skal sikre, at borgernes rettigheder ikke krænkes på grund af religiøse sædvaner. Strategien skal bl.a. forebygge, at borgere, herunder mindreårige, presses ind i religiøse vielser samt sikre, at enhver har ret til separation eller skilsmisse.

Udviklingen i de udsatte boligområder skal vendes

Hvor man bor og rammerne i nærområdet har stor betydning for alle. Det er her, hverdagen tager sit udgangspunkt, og her man mødes. Omgivelserne er med til at forme den enkelte og har derfor også stor betydning for den enkelte nydanskers integration.

Nydanskere har et andet bosætningsmønster end borgere med dansk oprindelse. Over en tredjedel af de nydanske medborgere bor i København, Aarhus og Odense, og syv ud af ti i en lejebolig. Nydanskere er desuden overrepræsenteret i den almene boligsektor og særligt i de udsatte almene boligområder. Det er problematisk, fordi udsatte boligområder ofte er præget af sociale problemer, kriminalitet og stor ledighed.

Det er ikke mindst et problem for de mange børn og unge, der vokser op i et udsat område uden at få samme muligheder som andre børn. I enkelte boligområder er der opstået helt uacceptable tilstande, hvor få kriminelle dominerer området og ødelægger det for de mange. Det skaber utryghed og er ødelæggende for integrationen af nydanskere.

Regeringen vil vende udviklingen i de udsatte boligområder. For at nå dette mål vil regeringen arbejde for en bredere beboersammensætning i områderne og gøre områderne mere attraktive. Fx vil trygheds-skabende fysiske forandringer i områderne kunne virke kriminalitetsforebyggende.

Regeringen vil styrke det boligsociale arbejde gennem et koordineret tæt samarbejde mellem stat, kommuner og boligselskaber og ved en hensigtsmæssig brug af de samlede midler på området. Regeringen foreslår, at der etableres partnerskaber mellem staten, kommunerne og de involverede boligorganisationer om løsninger, som kan løfte de udsatte boligområder.

Forebyggelse af kriminalitet blandt nydanskere

Kriminalitet er et alvorligt problem først og fremmest for kriminalitetens ofre og for samfundet, men også i høj grad for den, der begår kriminaliteten. Kriminalitet er en væsentlig hindring for integration, og tallene for særligt unge mandlige efterkommeres kriminalitet er i dag for høje. I en række af de særligt udsatte boligområder, hvor der bor mange nydanske borgere, og hvor der er betydelige sociale problemer, er kriminalitetsniveauet også højt, og visse af områderne opleves af både beboerne og det omkringliggende samfund som meget utrygge at færdes i. Hertil kommer, at den banderelaterede kriminalitet bl.a. involverer unge mandlige indvandrere og efterkommere.

Politiindsatsen i de særligt udsatte boligområder er styrket med flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden for 2012-15. Indsatsen fokuserer på kriminalitetsbekæmpelse og forebyggelse gennem et samarbejde med alle relevante aktører,

herunder særligt kommuner og boligorganisationer. Den intensive indsats mod de kriminelle bander fortsættes og styrkes, bl.a. ved en indsats mod bandernes rekruttering i de særligt udsatte boligområder.

Det er vigtigt, at vi får standset tilgangen til kriminalitet. Der skal gribes tidligt ind over for børn og unge under 18 år, der er på vej ud i en kriminel løbebane, og den tidlige forebyggende indsats skal derfor styrkes. Regeringen har fokus på, hvordan vi bedre kan understøtte indsatsen over for børn og unge, der begår kriminalitet.

På grundlag af anbefalingerne i Ungdomskommissionens rapport fra 2009 arbejdes videre med at understøtte en helhedsorienteret og tværgående organisering i kommunerne af indsatsen over for børne- og ungdomskriminalitet og med at samle og udbrede gode metoder til forebyggelse af kriminalitet blandt børn og unge.

En styrket integrationspolitik

2012/13:9

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til

Social- og Integrationsministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf.: 3392 9300

E-mail: sm@sm.dk

ISBN

978-87-92727-85-5

Elektronisk publikation

978-87-92727-86-2

Design

eTypes & India

Foto

Sigurd Høyen

Tryk

Rosendahls Schultz Grafisk a/s

Web

Publikationen kan hentes på

www.sm.dk